

SALMONELLASCREENING OP CONTAINERS EN KRATTEN

Op een pluimveebedrijf is de aanvoer van containers en kratten met kippen een kritisch punt bij de preventie van ziekte-insleep. Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) nam in 2012 en 2013 stalen om na te gaan in welke mate deze containers en kratten na reiniging en ontsmetting nog besmet zijn met salmonella. – *Eva Pierré, DGZ*

De screening gebeurde zowel op containers die gebruikt werden tijdens het uitladen of laden van slachtpluimvee als op kratten die gebruikt werden bij het transport en de opzet van opfokpoeljen en -moederdieren. Enkel de lege containers en kratten werden bemonsterd, dus vooraleer ze de stal werden binnengereden. De staalname op de pluimveebedrijven gebeurde op vraag van de pluimveehouder. Voor de staalname in de slachthuizen nam DGZ voorafgaand contact op met de slachthuisverantwoordelijken, met de vraag om deel te nemen aan de screening. In de slachthuizen gebeurde de staalname dus aangekondigd, in tegenstelling tot die van de containers en kratten op de pluimveebedrijven. De screening liep van juli 2012 tot en met december 2013. In de laatste 3 maanden van het project kregen pluim-

veehouders de mogelijkheid om zelf het staal te nemen. Hiervoor stelde DGZ staalnamepakketten ter beschikking. De kosten van de salmonella-analyse werden volledig vergoed door het Sanitair Fonds. Elk staal werd genomen met behulp van 25 swabs (wattenstokjes). Met die swabs werd een zo groot mogelijk oppervlak bemonsterd, waaronder ook de meest bevulde en kritische plaatsen van de containers en kratten. Deze werkwijze is vergelijkbaar met het swabonderzoek dat in een stal wordt uitgevoerd tijdens de leegstand na een salmonella-positieve ronde.

Resultaten van de screening

In totaal werden er bij deze screening 83 stalen genomen, waarvan 68 door DGZ en 15 door pluimveehouders. Op de pluimveebedrijven nam DGZ 26 stalen

.....

Zowel pluimveehouders als slachthuizen kunnen bijdragen in het verbeteren van de reinheid van containers en kratten.

.....

(23 stalen op 13 vleeskippbedrijven en 3 stalen op 2 opfoklegbedrijven). Van deze 26 stalen waren er 8 positief voor salmonella (30,8%). We namen ook stalen in 21 slachthuizen (2 stalen per slachthuis). Negen van deze 42 stalen waren positief voor salmonella (21,4%). Van de 15 stalen die werden genomen door pluimveehouders op de bedrijven waren er 3 positief. Tabel 1 (p. 14) geeft een overzicht van de

serotypes salmonella van de positieve stalen. Het meest voorkomende serotype was *Salmonella paratyphi B* variant *java* (kortweg *Salmonella java* genoemd). Ook in de uitgangscntroles bij vleeskippen was dit het meest frequent voorkomende serotype in 2012 en 2013.

DGZ gaf tijdens de staalname telkens een score van reinheid aan de containers of kratten, gaande van score 1 (rein) tot score 4 (sterk vervuild). Tabel 2 geeft een overzicht van deze scores. In de slachthuizen waren alle stalen van containers of kratten met score 1 negatief voor salmonella. Wat de overige scores van reinheid betreft, was er geen duidelijk verband tussen de score van reinheid en het al of

Ruimte voor verbetering

Zowel op de pluimveebedrijven als in de slachthuizen zijn er verschillende aandacht- en verbeterpunten. Tijdens het laden van slachtpluimvee op de bedrijven is het belangrijk om de containers rustig neer te zetten op de mest in de stal. Als deze containers in de mest worden geduwd tijdens het binnenrijden, hoopt de mest zich makkelijk op in de openingen onderaan de container. Dit bemoeilijkt de latere reiniging van de containers in het slachthuis. Opvallend was dat de vangploeg zelden gebruik maakt van de hygiënesluis van de stal. Ook bedrijfs-eigen kledij en schoeisel werd onvoldoende gebruikt. Zeker bij het uitladen bete-

schuifbaar en dus apart te reinigen zijn, kunnen het makkelijkst worden gereinigd. In de openingen voor de vorkheftruck onderaan de containers is vaak nog mest terug te vinden. Containers vertonen soms defecten, waardoor holtes ontstaan waarin de mest zich kan ophopen. Dit maakt een grondige reiniging onmogelijk.

In de slachthuizen is een belangrijk verbeterpunt de scheiding tussen het vuile en het reine deel. In verschillende slachthuizen gebeurden de reiniging en ontsmetting van de containers in hetzelfde lokaal waar de aanvoer van de te slachten dieren gebeurde. Hierbij was er vaak onvoldoende scheiding tussen het

Tabel 1 Overzicht serotypes salmonella-positieve stalen - Bron: DGZ

Serotype	Aantal positieve stalen
S. paratyphi B var Java	10
S. 04,12:- :-	2
S. give	2
S. braenderup	1
S. derby	1
S. 04,12:i :-	1
S. paratyphi B	1
S. sandiego	1
S. typhimurium 05-	1
Totaal	20

niet salmonella-positief zijn van het staal, zowel in de slachthuizen als op de pluimveebedrijven. Kleinere slachthuizen zonder automatische wasstraat hebben niet noodzakelijk minder goed gereinigde containers. In deze slachthuizen gebeurt de reiniging handmatig met een hogedrukreiniger, waardoor vooral de openingen voor de vorkheftruck beter over de volledige diepte gereinigd kunnen worden. Bij handmatig reinigen van containers met een hogedrukreiniger is het wel belangrijk erop te letten dat het rondspattende water de reeds gereinigde containers niet opnieuw kan bevuild. Tot slot stelden we tweemaal een achtergebleven dode kip vast in de containers, eenmaal werden er tempexkevers aangetroffen.

De reinheid van containers en kratten die gebruikt worden voor transport van levend pluimvee laat soms te wensen over.

kent dit een risico voor ziekte-insleep bij de overgebleven dieren van de toom. Er bestaat een grote variatie in het type containers die worden gebruikt voor het uitladen en laden van slachtpluimvee. Hoe ingewikkelder de structuur van de containers, hoe moeilijker ze te reinigen zijn. Containers waarbij de laden uit-

vuile en het reine deel van het lokaal, met een reëel risico op kruisbesmetting. Dit risico bestaat ook bij het gebruik van dezelfde vorkheftruck voor zowel het afladen van de volle containers als het verplaatsen van de gereinigde containers naar de stockageplaats. Tot slot moet ook de stockageplaats rein zijn om herbevuiling van gereinigde containers en kratten te voorkomen en moet er voldoende aandacht zijn voor vliegenbestrijding in de stockageplaats.

Gedeelde verantwoordelijkheid

De salmonellaproblematiek in de pluimveesector kan enkel worden aangepakt als alle schakels in de pluimveeketen hun verantwoordelijkheid nemen. In dit project werd de focus enkel op de slacht-

Tabel 2 Overzicht scores reinheid en aantal salmonella-positieve stalen - Bron: DGZ

	Pluimveebedrijven		Slachthuizen	
	Aantal stalen	Aantal positieve stalen	Aantal stalen	Aantal positieve stalen
Score 1	7	2	11	0
Score 2	11	3	25	6
Score 3	2	1	4	2
Score 4	6	2	2	1
Totaal	26	8	42	9

Er is sterke verbetering nodig wat de reinheid van de containers en kratten betreft die gebruikt worden voor transport van levend pluimvee.

huizen en transportfirma's gelegd. Van de 68 onafhankelijk genomen stalen (staalname door DGZ) van containers en kratten die gebruikt werden voor transport van levend pluimvee was 25% positief

voor salmonella en had 20% een onvoldoende score van reinheid (score 3 of 4). Er is sterke verbetering nodig wat de reinheid van de containers en kratten betreft die gebruikt worden voor trans-

port van levend pluimvee. Zowel pluimveehouders als slachthuizen moeten hierin bijdragen. Een goede bioveiligheid op het pluimveebedrijf en een grondige reiniging en ontsmetting na elke ronde verminderen de kans op een salmonelabesmetting op het bedrijf, en bijgevolg ook de kans op het salmonella-positief testen van de containers of kratten. Voldoende uitvasten van het te slachten pluimvee kan bijdragen om bevuilding van de containers tijdens het transport zo veel mogelijk te beperken. Verbeterpunten voor de slachthuizen zijn een versterkte controle van de efficiëntie van reiniging en ontsmetting van de containers en kratten, het herstellen van beschadigde containers om holtes met ophoping van mest in de containers te voorkomen en een duidelijke scheiding tussen het vuile en reine deel in de slachthuizen. ■

De volledige resultaten van deze screening kan je raadplegen op de website van DGZ (www.dgz.be). Met vragen kan je terecht bij DGZ via tel. 078 05 05 23 of e-mail: helpdesk@dgz.be.

Akris®

Toonaangevend in werking!

- Het sterkste bodemherbicide in maïs
- Zeer breed spectrum
- Toepasbaar in na- en vooropkomst
- Bevat de juiste dosis terbuthylazine

The Chemical Company

www.agro.basf.be

Gedeponeerd handelsmerk BASF. Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees voor gebruik eerst het etiket en de productinformatie.